

Kako umiriti žogo?

Gospodarski odnosi med Slovenijo in Hrvaško so se v zadnjih letih razvijali vzorno. Blagovna menjava, storitve, turizem, prevzemi podjetij in investicije – kot da niso slišali za šume in konflikte na politični in diplomatski ravni.

Arbitražna odločba je, po pričakovanju, vnesla precej nemira v odnose, ki jih imamo s Hrvaško. Hrvaška vztrajno zavrača veljavnost arbitražne odločbe, Slovenija pa je na drugi strani z ureditvijo razmerij v Piranskem zalivu in dostopom do odprtega morja pokrila ključni skupni cilj – da smo pomorska država. Nepremišljeno in ozkogledno bi bilo, če z odločbo ne bi bili zadovoljni, čeprav bomo morali skupaj poiskati rešitev tudi za tiste, ki so z njo nekaj izgubili.

Ampak da bo zaživela, da bo pravno učinkovala, bosta morali biti za to obe strani. Ne potrebujemo pomoči iz Bruslja, da bi Hrvaško s pritiskom prisilili k spoštovanju arbitražne odločbe, temveč je treba z dialogom prepričati ključne deležnike na Hrvaškem, da je odločba optimalni kompromis.

Težko bi pripravili boljšo rešitev, ki bi se bolj približala interesom obeh strani hkrati in dejansko pomenila še boljši »win-win« rezultat.

Kaj lahko za realizacijo odločbe naredimo v Sloveniji? Napačno bi bilo, da bi vzneseni od ugodnih rešitev začeli vleči enostranske poteze, ki bi zagotovile uresničitev suverenosti na ozemljih, ki nam jih je prinesla odločba. Enostranske poteze ne rešujejo, temveč zapletajo, pogosto onemogočijo rešitev in vodijo do konflikta, ki na koncu največkrat pripelje do

novega kompromisa. Slovenija ne potrebuje novega kompromisa in novega popuščanja, saj je z odločbo mednarodnopravno več kot dobro pokrita.

S postopnim, a vztrajnim dialogom, ki bi moral biti multilateralen, saj naši odnosi s Hrvaško še kako zadevajo tako EU kot Nato, bi morali iskati podporo ter graditi zaupanje in sodelovanje s hrvaško stranjo za de facto rešitev.

Gospodarstvo je še posebej zainteresirano za umiritev strasti in pametno diplomacijo. Naši medsebojni poslovni odnosi nikoli niso bili tako prepleteni. Ne gre le za obseg menjave, ki Hrvaško že uvršča na četrto mesto med našimi zunanjetrgovinskimi partnerji. Podjetja razvijajo vse več višjih oblik sodelovanja, skupen razvoj in nastopanje na tujih trgih.

Seveda pa so interesi tudi na drugih področjih. Prost pretok ljudi in storitev, varnostna vprašanja, begunska kriza, okoljska vprašanja in izzivi, energtika, infrastruktura ... Na vseh teh področjih lahko dosežemo veliko, če sodelujemo in si zaupamo. A lahko storimo tudi veliko napak, če si ne. Zato bi bilo modro, če si zaslug – političnih in pravniških – ne bi, še posebej ne na ves glas, pripisovali naši politični in pravni zastopniki, čeprav so res opravili dobro delo.

Na koncu je presodilo sodišče. Pretehtalo je vse argumente, pa tudi zgodovinska in druga pravna dejstva. Avtonomno in neodvisno. To ni le izjemen pravni, temveč tudi moralni kapital. Najbolje ga bomo izkoristili, če ga bomo uporabili za strokoven in odprt dialog, ne pa za politiko enostranskih izvršenih dejstev. gg

Arbitražna odločitev za Slovenijo ni le izjemen pravni, ampak tudi moralni kapital.

Samo Hribar Milič
Generalni direktor GZS

Foto: Barbara Rejca